

रेग्युलर दिवाणी दावा क्रमांक ३४०/२०१३ मधील नि.क्र.४७ वरील आदेश

वादी यांनी मुळ दावा निरंतरची ताकीद मिळणेकरिता दाखल केलेला आहे. दावा प्रलंबित असताना व तुर्तातुर्त ताकीदीच्या अर्जाच्या सुनावणीदरम्यान प्रतिवादी यांनी नि.क्र.२५ कडे अर्ज देवून बेकायदा बांधकाम आढळले तर ते काढून घेईन अशी कोर्टात हमी दिली होती. तदनंतर कोर्ट कमिशनर यांची नेमणूक होवून नि.क्र.४३ कडे त्यांनी कमिशन अहवाल दिला. त्यामध्ये प्रतिवादी यांनी दोन बांधकामांमध्ये अंतर न ठेवता बांधकाम केले आहे असे नमूद केले. म्हणजेच दावा प्रलंबित असताना प्रतिवादी यांनी अनधिकृतरीत्या बांधकाम पूर्ण केलेले आहे. त्यामुळे दावा मिळकतीची परिस्थिती बदललेली आहे. त्यामुळे वादग्रस्त व बेकायदेशीर बांधकाम बंद पाडण्याकरिता व मिळकतीतील बांधकाम काढून घेण्याकरिता दाव्यामध्ये प्रतिवादींविरुद्ध आज्ञार्थी ताकीदीची मागणी करणे व तद्अनुषंगीक दुरुस्त्या करणे करिता वादी यांनी प्रस्तुतचा दावा दुरुस्तीचा अर्ज केलेला आहे.

२. सदरहू अर्जाला अनुषंगून प्रतिवादी यांनी त्याच अर्जावर त्यांचे विस्तृत म्हणणे सादर केलेले आहे. त्यांच्या म्हणण्याप्रमाणे त्यांनी कोर्टाच्या कोणत्याही हुक्माचा अनादर केलेला नाही तसेच कोणतेही बेकायदेशीर काम केलेले नाही. त्यामुळे त्यांनी वादी यांचा अर्ज फेटाळण्याची मागणी केलेली आहे.

३. वादी-प्रतिवादी यांच्या परस्पर विरोधी कथनांवरून पुढील विवाद मुद्दा माझेसमोर उपस्थित होतो, त्याचा निष्कर्ष मी कारणमिमांसेसह खालीलप्रमाणे देत आहे -

अ.क्र.	मुद्दा	निष्कर्ष
१	वादी यांचा दावा दुरुस्तीचा अर्ज मंजूर होण्यास पात्र ठरतो काय?	..होकारार्थी
२	कोणता आदेश ?	..अंतीम आदेशाप्रमाणे.

कारणमीमांसा

मुद्दा क्रमांक १ बाबत -

४. वादी यांनी मुळ दावा निरंतरची ताकीद मिळणेकरिता दाखल केलेला आहे. दावा प्रलंबित असताना व तुर्तातुर्त ताकीदीच्या अर्जाच्या सुनावणीदरम्यान प्रतिवादी यांनी नि.क्र.२५

कडे अर्ज देवून बेकायदा बांधकाम आढळले तर ते काढून घेईन अशी कोर्टात हमी दिली होती असे वादी यांनी युक्तीवादादरम्यान कथन केले. तद्नंतर कोर्ट कमिशनर यांची नेमणूक होवून नि.क्र.४३ कडे त्यांनी कमिशन अहवाल सादर केला त्यामध्ये प्रतिवादी यांनी दोन बांधकामांमध्ये अंतर न ठेवता बांधकाम केले आहे असा सर्वसाधारण अभिप्राय दिलेला आहे. म्हणजेच दावा प्रलंबित असताना प्रतिवादी यांनी वाद मिळकतीमध्ये बांधकाम पुर्ण केलेले आहे. त्यामुळे दावा मिळकतीची परिस्थिती बदललेली आहे. निर्विवादपणे सदरचे बांधकाम हे अनधिकृत आहे किंवा नाही हा पुराव्याचा भाग आहे. परंतु दावा प्रलंबित असताना वाद मिळकतीचे स्वरूप बदललेले असल्यामुळे वादग्रस्त व बेकायदेशीर बांधकाम बंद पाडण्याकरिता व मिळकतीतील बांधकाम काढून घेण्याकरिता दाव्यामध्ये प्रतिवादींविरुद्ध आज्ञार्थी ताकीदीची मागणी करणे व तद्अनुषंगीक दुरुस्त्या करणे करिता वादी यांनी जो अर्ज दिलेला आहे तो मंजूर करणे क्रमप्राप्त ठरते. वादी यांच्या म्हणण्याप्रमाणे दावा प्रलंबित असताना जर दावा मिळकतीमध्ये काही बदल झाले असतील तर आहे त्या परिस्थितीमध्ये दावा चालू ठेवणे शक्य बाब नाही. तसेच त्याच मागणीकरिता दावा चालवून दावा गुणदोषावर निकाली होणार नाही.

५. त्यामुळे दावा प्रलंबित असताना दावा मिळकतीच्या परिस्थितीमध्ये बदल झालेला आहे (change in property) असे वादी यांचे म्हणणे असल्यामुळे वादी यांची मुळ दाव्यातील निरंतरची मागणी ही infructuous अस्तीत्वात राहिलेली नाही. त्यामुळे दाव्यामध्ये परिस्थितीनुरूप बदल करणे अत्यावश्यक बाब झालेली आहे. तसे जर बदल करण्यास वादी यांना परवानगी दिली नाही तर वादी यांना पुन्हा नव्याने दावा दाखल करावा लागेल. त्यामुळे multiplicity of the proceedings दावे प्रतिदावे होतील व उभय पक्षकारांचा बहुमोल वेळ फुकट जाईल.

६. त्यामुळे वादी यांना दाव्यामध्ये दुरुस्ती करण्यास व तद्अनुषंगीक मागण्यांमध्ये बदल करण्यास परवानगी देणे क्रमप्राप्त ठरते. अशी परवानगी दिली तर प्रतिवादीवर कोणताही अन्याय होणार नाही. त्यांना दुरुस्त दाव्याला अनुषंगून त्यांचे म्हणणे सादर करण्याची मुभा राहणार आहे. त्यामुळे दावा गुणदोषावर चालण्यासाठी व भविष्यातील दावे, प्रतिदावे टाळण्याच्या दृष्टीने वादींचा दावा दुरुस्तीचा अर्ज मंजूर करणे क्रमप्राप्त ठरते. सबब मुददा क्रमांक १ चा निष्कर्ष होकारार्थी नोंदवून खालीलप्रमाणे आदेश करण्यात येतो.

आदेश

१. वादी यांचा नि.क्र.४७ कडील अर्ज मंजूर करण्यात येतो.
२. वादी यांनी पंधरा दिवसांमध्ये दाव्यामध्ये दुरुस्ती करून दुरुस्त दाव्याची प्रत केसकामी सादर करावी.
३. उभय पक्षकारांनी हुकूमाची नोंद घ्यावी.
(न्यायालयासमोर घोषित केले.)

सही / -

ठिकाण - मिरज

(अभय अ. मेहेंदळे)

दिनांक - १४.०८.२०१८

दिवाणी न्यायाधीश, क.स्तर, मिरज.